

Vestjysk debatemøde i BufferTech

Den 18. juni 2018 mødtes landmænd, miljørådgivere og forskere for at diskutere udfordringerne og fordele i at etablere intelligente bufferzoner i relation til jorderosion, tab af fosfor og øgning af biodiversitet, okkerbasiner og vådområdeprojekter.

Mødet startede med velkomst af Søren Christensen, formand for Vestjysk Landboforening, derefter en kort introduktion af projekt BufferTech ved projektleder professor Brian Kronvang, Institut for Bioscience – Op-landsanalyse og miljøforvaltning, Aarhus Universitet og derefter 4 twin-foredrag om:

- Forudsigelse af hvor der er jorderosion på marker til støtte for placering af nye randzoner og de intelligente bufferzoner (IBZer)
- Effekter af intelligente bufferzoner (IBZs)
- Afhøstning af biomasse i randzoner og
- Problemstillinger med frigivelse af fosfor i de større naturprojekter.

Se programmer her (PDF-fil)

Søren Christensen, formand for Vestjysk indledte mødet. Foto: Sebastian Zacho.

Erosionsmodel til estimering af langsigtet jordtransport i landskabet blev koblet sammen med ny måde at etablere bufferzoner langs med vandløb og søer, som intelligent placerede randzoner. De steder, hvor der er

behov, kan bufferzonerne så tilbageholde meget jord og organisk stof fra markens skylleriller. Det blev påpeget, at ændret dyrkningsstrategi, som reducerer jordbearbejdning og ændrede sædskifter også har en stor effekt i forhold til at forhindre dannelse af skylleriller på marken.

Målinger ved forsøgsmarken ved Spjald har vist, at der under stor nedbør transporteres 3 gange så meget fosfor via skyllerender, sammenlignet med dræn fra marken til vandløb. Da de intelligente bufferzoner (IBZer) kan tilbageholde fosfor og omsætte nitrat fra både drænvand og skyllerenderne er placeret de rigtige steder et sikkert virkemiddel og bedre end de traditionelle randzoner. Strategisk kan man derfor arbejde med placering af de traditionelle randzoner i landskabet, hvor der er en middelhøj erosionsrisiko på de tilstødende marker og ingen dræn, mens de intelligente bufferzoner er aktuelle, hvor der er stor erosionsrisiko og dræning. Den nye forskning i BufferTech viser, at det er vigtigt at høste og bortfjerne vegetationen i randzoner da det kan fjerne mere fosfor end det som kommer ind fra erosion og medvirke til på sigt at give en højere biodiversitet og forhindre fosfortab til vandmiljøet.

Besøg ved nyetableret vådområdeprojekt Heager Å-Følling Bæk og okkerfældningsbassin.

Lene Moth, som er ansat i både landbrugsrådgivningen og kommunen, fortalte om de mange udfordringer der er ved at gennemføre større vådområdeprojekter med mange lodsejere, samt at flere vådområdeprojekter i Vestjylland måske ikke kunne gennemføres pga. af høje indhold af fosfor i nogle af de dyrkede jorde og de efterfølgende modelberegninger af jordprøverne. Det har ofte taget den enkelte landmand mange år at hæve fosfortallene, så jorden blev dyrkningssikker og derfor kan det så også tage en del år at bringe fosfortallene ned igen. I udlandet har de mere fokus på, at udtæringsstrategier skal bringe landbrugsjorden tilbage i en naturtilstand, men i Danmark er vådområdeprojekterne ikke gearret til denne problematik – de skal helst gennemføres hurtigt.

En kommentar på mødet til dette var, at mange af de tidligere vådområdeprojekter aldrig ville have været gennemført hvis de samme modelberegninger var blevet brugt på daværende tidspunkt. Der var bred enighed om, at det måtte kunne løses, men ingen havde det endelige svar på hvilke metoder der skulle bringes i spil, men, at det var vigtigt at få set på løsninger fremadrettet.

Lene Moth viser gennemført vådområdeprojekt. Foto: Sebastian Zacho

Carl Christian viser matrice minivådområdet frem. Foto: Sebastian Zacho

Besøg ved IBZ ved Spjald som blev transformeret til et matrice minivådområde

Den Intelligente bufferzone ved Spjald blev i 2018 ændret fra en intelligent bufferzone til et minivådområde med matrice da kvælstofeffekten på dette miljøtiltag er højere.

Miljøtiltaget i Spjald er blevet en del af MMM-projektet (Minivådområde med matrice), som skal undersøge effekten af matrice minivådområder. Der er i 2017/2018 etableret i alt 6 nye anlæg i forskellige klimazoner i Danmark, en på Sjælland, to på Fyn og tre i Jylland. Se matricen [her](#) i Spjald fra en drone.

Carl Christian Hoffman, Institut for Bioscience - Oplandsanalyse og miljøforvaltning fortæller om den nye konstruktion. Foto Frank Bondgaard

Intelligent bufferzone i 2017.

Intelligent bufferzone ændret til et matrice minivådområde i efteråret 2017. Dronefoto: Vestjysk Landboforening

Iltning af drænvand der har været igennem matrice minivådområdet i grus langs vandløbet. Foto: Frank Bondgaard